

Piirivalveleht

Piirivalveameti väljaanne

oktoober 2004

Nr 5 (35)

Suur kogus salasigarette Narvas

Piirivalvurid koostöös tolliametnikega avastasid 2. septembri varahommikul Narva mnt piiripunktis suure koguse salasigarette, kui Venemaalt saabunud kaubiku põhjaliku kontrolli käigus leidsid selle osavalt varjatud peidikuist enam kui 114000 salasigaretti. Piirivalve infole tuginedes suunati kell 3.20 täielikule läbivaatusele Kohtla-Järve elaniku Dmitry (29.05.1979) juhitud kaubik Mercedes Benz. Sõidukijuht ei olnud soovinud tollis midagi deklareerida ning tüüpiliste salakauba peitmise kohtade nagu kaubiku salongi, armatuurlaualuste tühi-mike, kindalaeka, põrandamattide aluste, uste, lae, kütusepaagi ja auto põhja tulemuseta kontrolli ka mehe sõnu kinnitas.

Süsteemne läbivaatus andis tulemuse alles siis, kui üks kontrollijaist pistis kaubaruumi seina vooderduse neetide vahel olevasse prakku kruvikeeraja. Selle tulemusel pragu veidi laienes ja nähtavale ilmusid sinised ning punased sigaretipakid. Kaubaruumi, juhikabiini seinte ja lae vooderduse eemaldamisel avastati 49200 sigaretti More, 10000 sigaretti More Lights, 20000 sigaretti L&M, 16200 sigaretti Priima Nevo ja 20000 sigaretti North Star. Kõigil sigaretipakkidel olid Venemaa maksumärgid. Toll pidas salakauba ja seda vedanud sõiduki kinni ning alustas juhtumi uurimiseks väärteomenetlust.

Aivar Pau

Maaja Siller'ile preemia dokumendi tundmise eest

Kahekümne teine Paroc'i parima piirivalvuri 8000krooni suurune preemia anti 1. septembril Muraste piirivalvekoolis üle Pärnu piirivalvepiirkonna Ikla piiripunkti piirivalvur-spetsialistile seersant Maaja Sillerile. "Seersant Maaja Siller näitas ennast tõelise oma ala asjatundjana," ütles piirivalveameti reisidokumentide hinnangu keskuse ülem Vello Küla. Siller avastas Ikla piiripunktis oskuslikult võltsitud Madalmaade Kuningriigi passi, mille esitas piirivalvurile üks Köln-Tallinn liinibussis reisiv kodanik. See avastus oli avalöök uuema põlvkonna võltsitud Euroopa Liidu liikmesriikide passide avastamisel Eestis. Vello Küla hinnangul ei ole sarnaseid võltsinguid Eestis kirjeldatud ega ka avastatud. Sillerit hinnatakse eriti arvestades asjaolu, et Euroopa Liidu kodanike passidele tehakse vaid miinimumkontroll. 2004. aasta II kvartali töötulemuste põhjal parimaks piirivalvuriks tunnustatud seersant Maaja Siller teenib piirivalves alates 1996. aastast. Eeskujuliku teenistuse eest on teda autasustatud rinnamärgiga "Mõök ja Ilves" ja mitmete tänukirjadega.

Lisaks Paroc'i preemiale pälvis piirivalveameti peadirektori tänukirja ja rahalise preemia summas 1000 krooni Peipsi piirivalvepiirkonna Varnja kordoni allohvitserspetsialist vanemseersant Ivo Kaldre, Peipsi piirivalvepiirkonna Varnja kordoni piirivalvur-spetsialist vanem-seersant Andrei Shlabovitch ning Põhja piirivalvepiirkonna reisisadama piiripunkti piirivalvur kapral Ailen Pilt.

Tänavu 16. mail viisid Ivo Kaldre ja Andrei Shlabovitch Peipsi järvel läbi päästeoperatsiooni, mille käigus päästeti kaks inimelu. Vanemseersant Kaldre teenib piirivalves alates 1997. aastast ja Andrei Shlabovitch 2000. aastast.

Kapral Ailen Pilt teenib piirivalves koerajuhina. Koos teenistukoer Blackiga avastas ta 4. aprillil Tallinna lennujaama piiripunktis lendude pagasiruumi kontrollides pagasi, mille läbivaatamisel avastati narkootilist ainet. Samuti avastas koerajuht koos koeraga 18. juunil Tallinna reisisadamas kahe Soome kodaniku juurest narkootilist ainet ja tugevaid rahusteid.

Ailen Pilti on autasustatud rinnamärgiga "Mõök ja Ilves".

Tiiu Leis

310 000 salasigaretti piiri lähedal

8. septembri varahommikul pidasid piirivalvurid Eesti-Vene piiri lähedal Podmotsa külas kinni kolm sõiduautot, millest leidsid kokku 310 000 vene maksumärgidega salasigaretti. Kell 4.25 pidasid piirivalvurid Värskä-Podmotsa teel kinni kolm sõiduautot, kahest neist leidsid 15 500 pakki erinevat marki (Leningrad, Bond, LM, Drug, Arktik jm) salasigarette. Autodes viibinud viis Tallinnas elavat meest, kolm neist Eesti kodanikud, peeti asjaolude selgitamiseks kinni. Sigarettide sattumist sõidukitesse mehed usutavalt seletada ei osanud.

Leedu veokis 58100 salasigaretti

Piirivalve- ja tolliametnikud avastasid 13. oktoobril Venemaalt saabunud veokist 58100 salasigaretti. Luhamaa piiripunkti saabunud elektriakaableid vedava veoauto Scania juht, Leedu kodanik Vladimir (29.05.1950) ei soovinud isikliku kaubana midagi deklareerida. Veok suunati läbivaatuseks kontrollhalli, kus selle kabiini, kabiini katusel olevast kastist, haagise tööriistakastist ja haagise kaubaruumi esiosast tendi ja kaubaruumi vahelt leiti kokku 56100 sigaretti Saint Georg ja 2000 sigaretti Bond.

Vana mees peitis sigarettid sokkidesse

16. septembril pidasid piirivalvurid Narva raudteejaama piiripunktis Eestisse saabumisel kinni mehe, kelle jalas olevatest sokkidest leidsid 300 salasigaretti. Kell 10 üritas rongiga Eestisse jõudnud Narva elanik SERGEY (05.07.1925) Eesti-Vene piiri ületada 15paki salasigaretiga Prima sokkides rikkudes niiviisi tolliseadustikku. Kotiga oli mehel kaasas lubatud kümme pakki sigarettide Arktika. Mees anti koos kaubaga üle Narva raudtee tollipunkti inspektorile.

Piirivalveameti pressiteated

Piirivalve staatusemuutus algab seadustest

Piirivalveameti õigusjaoskond tegi ülevaate õigusaktidest, mida lähitules uutest piirivalve arengusuundadest esmajoones muudetakse.

Piirivalveseadus

Eelnevalt väljatöötatud piirivalveseaduse projekti saab selle juures edukalt kasutada, kujundades eelnõu ümber vastavalt esitatud Vabariigi Valitsuse arengusuundade põhimõtetele. Piirivalveseadusest loobuda ei tohi. Tuleb algtada selle jätkuv menetlus Riigikokku viimiseks. Piirivalvel ei ole riigi sõjalise kaitsega seonduvaid ülesandeid ning tema isikkoosseisu ei arvata enam seeläbi kaitseväreseervi. Eraldada piirivalveseaduse projektist piirivalve ametnike teenistuslik osa ja täpsustada piirivalve ülesandeid. Luua eraldi õigusakt – piirivalve-

teenistuse seadus, võttes aluseks politseiteenistuse seaduse, kaitseväeteenistuse seaduse, Soome ja Läti piirivalve seadused ning päästeteenistuse seaduse eelnõu.

Kaitseväeteenistuse seadus

Kehtivas seaduses tuleb muuta sätteid, mis käsitlevad piirivalve osa (piirivalve eraldamist kaitsejõudude koosseisust, KVTS §14 jt)

Rahuaja riigikaitse seadus

Muutmisele läheb §11 p3, §17 lg2.

Sõjaaja riigikaitse seadus

Muutmisele läheb §4 lg1.

Vabariigi Valitsuse seadus

Piirivalve auastmete andmise volitus tuleb delegerida siseministrile.

Riigipiiri seadus

Muuta seadust vastavalt VV arengusuundadele ja EL nõuetele (näiteks §18 peaks sisalduma põhimõte, kus Eesti riigipiiri valvavad ja kaitsevad piirivalve ja kaitseväge vastavalt kehtestatud pädevusele).

Erakorralise seisukorra seadus

Muutmisele läheb kaitsejõudude regulatsiooni mõiste, mis on vaja piirivalve osas muuta. Pärast nimetatud seaduste muutmist tuleb muuta seadusest madalamalseisvaid õigusakte nagu põhimäärused, riigikaitse põhikavad, julgeoleku poliitika alused – osa 3.1.2 ja 3.4.3, sõjalise kaitse strateegiline kava, kaitsetegevuse operatiivkava.

Piirivalveameti õigusjaoskond

Alvar Vallau ja Riho Breivel

Pärnu, Saare- ja Hiiumaa ning Peipsi ja Ida-Viru piirivalvepiirkondade ühendamisest on palju räägitud, nüüd on sellekohane ministri käskkiri olemas, esimesel juhul on liitumistähtajaks 1. jaanuar 2005, teisel juhul on juhtimise optimeerimise tähtajaks 1. juuni 2005.

Samas käskkirjas on ka märgitud, et keskhooldebaasi ja merebaasi liitmine peaks olema toimunud 1. maiks 2005.

"Kiireks läheb!" ütlevad nii

piirivalveameti logistikailem Riho Breivel kui Lääne piirkonna ülemaks määratud Alvar Vallau.

Lääne piirkonna staap saab olema Kuressaares, Ida-Viru staap jääb endiselt Jõhvi.

Lääne piirkonna moodustamisest räägib vastne piirkonnaülem major Alvar Vallau:

Kandideerimise essee kinnitasin, et minu prioriteet on inimene, kelle vastu on vaja huvi tunda, ke-

da on vaja suunata, motiveerida, kellesse tuleb süstida kindlustust ning kellele tuleb luua normaalsed töötingimused. Täna on enamvähem selgunud võtmesikud, kes piirkonna elu hakkavad edasi viima. Need on: staabiülem van-ltn Mati Terve, logistikailem kpt Teet Kiik, teenistusjaoskonna ülem kpt Raino Sepp (asub teenistusse juunis 2005),

Järg lk 3

piirkondade ühendamisest

Saksa riikliku piirivalve juht kiitis Eesti piirivalvet

Septembris Eestit Balti riikidest esimesena külastanud Saksa riikliku piirivalve juht Udo Burkholder andis kõrge hinnangu Eesti piirivalve valmisolekule Schengeniga ühinemiseks.

22.-25. septembrini Eestis viibinud Udo Burkholder tutvus põhjalikult Eesti piirivalvega ja piirivalves pärast euroliiduga ühinemist toimunud muutustega.

"Olen veendunud, et Eesti piirivalve on valmis täitma tulevikus tema ees seisvaid ülesandeid," märkis Burkholder visiidi lõpus. Ühe eredama näitena piirivalve professionaalsust tööst tõi Saksa piirivalvejuht esile teenistuse korralduse ja piirivalve tehnilise taseme Tallin-

na reisisadamas.

Visiidi jooksul külastas Saksa piirivalve delegatsioon piirivalveametit, Põhja, Ida-Viru ja Kagu piirivalvepiirkondi, Narva ja Värskä kordoneid, tutvus merevalvekeskuse, Tallinna reisisadama, Narva ja Koidula piiripunktide tööga ning maismaa- ja järvepiiri valvega Eesti-Vene piiril.

Udo Burkholder kohtus Eesti Vabariigi siseministri Margus Leivo, piirivalveameti peadirektori kindralmajor Harry Heina ja piirivalveameti staabiülema kolonel Aare Evisaluga. Saksa riikliku piirivalve juhti saatsid visiidil rahvusvahelise piiripolitsei koostöö osakonna ülema asetäitja Johannes Parzer ja Põhja piirivalvepresiidiumi president Rainer Ohlsen.

Urmo Kohv

Lühiveerg

Miiltsad eksisid Eestisse

15. septembri hommikul tabasid piirivalvurid Kallaste linna lähedal neli Vene Föderatsiooni miiltsavormis ja relvastatud isikut, kes olid mootorpaadi rikke tõttu Peipsil Eesti vetesse sattunud. Poole kümne ajal hommikul fikseeris radar Peipsi järvel tundmatu objekti piiriületuse, mida Varnja kordoni piirivalvurid kontrollima asusid ja pidasid Pusi külas järve kaldal kinni mootorpaadi ning selles viibinud neli miiltsavormis meest, kellest kaks olid relvastatud. Eesti piirivalvuritele seletasid miiltsad, et olid Peipsil paadi mootoririkke tõttu orientatsiooni kaotanud ning otseteed lähema kalda poole sõitnud. Tegemist oli teistpoolt Peipsit pärit miiltsatega, kes Vene Föderatsiooni piiriesindaja kinnituse kohaselt olid olnud teenistusülesandeid täitmas, Vene vetes kalapüügi nõuete täitmist kontrollimas.

Piirivalvurid päätsid kaks kalameest merehädast

5. oktoobri hilisõhtul kell 22 sai Toila kordon teate, et Soome lahel poole kilomeetri kaugusel Toila sadamast asub seiskunud päramootoriga aerupaat, kaks inimest pardal. Raadiosaatja teel piirivalvuritega ühendust võtnud abivajajate sõnul ei pääse nad tugeva maatuule ja kõrge lainetuse tõttu kaldale. Merehätta sattunud meestel polnud kaasas signaalrakette ega valgustusvahendeid. Toila sadamast kaatriga väljunud piirivalvurid leidsid hädasolijad pimeduses üles tänu piirivalvekaatri prozhektorile, mille valguskiirt jälgides abivajajad päästjaid raadiosaatja teel juhendasid. Kell 22.56 merehädaliste paadini jõudnud piirivalvurid võtsid kalamehed oma kaatri pardale ning puhkeerisid nende paadi Toila sadamasse. Päästetud Kohtla-Järve elanik Vladimir (1952) ning Oru elanik Sergei (1957) arstiabi ei vajanud. Sündmuskohal puhus lõunatuul kuni 15meetrit sekundis, lainekõrgus ulatus ühe meetrini.

Piirivalvurid saatsid piirilt tagasi viis mustlast

9. oktoobril kell 12.25 saabusid Lätist Valga-1 piiripunkti sõidautoga Opel Vectra viis Rumeenia kodanikku, kelle sõiduki esistange alt leidsid piirivalvurid 1000 vasest sõrmust. Lisaks selgus nelja mustlase dokumentide uurimisel, et nad olid selle aasta septembris Saksamaalt välja saadetud, üks neist oli selle aasta märtsis ka Eestist välja saadetud. Viis mustlast väitsid, et lähivad Tartusse kontserdile, kontserdiaega aga nimetada ei osanud, samuti ei osanud nad nimetada kedagi kohalikust mustlaskonnast. Isikud saadeti piirilt tagasi Läti Vabariiki.

Kolm uppumisoshus piiterlast

19. oktoobril kell 12.10 avastas Punamäe kordoni paadipatrull Narva jõel, kontrolljoonest 70-meetrit Vene vetes kummuli mootorpaadi ja kolm vees hulpiivat uppumisoshus olevat isikut, kelle päästmiseks ületas Punamäe kordoni patrull Eesti-Vene kontrolljoone. Veet olnud mehed tõmmati paati, neile anti esmaabi ja toimetati kordonist abiks kutsutud mootorpaadiga Punamäe kordonisse. Kell 12.31 informeeris Eesti piirivalve esindaja sündmusest oma Venemaa kolleegi, Kukin-Bereg kordoni ülemat. Päästetuteks osutusid Peterburi elanikud, 1968. aastal sündinud Igor ja 1972. ning 1968. aastal sündinud Olegid. Meeste seletuste järgi läks nende paat kummuli seetõttu, et nad üritasid seda liiga järsult vastasuunda pöörata.

Tiiu Leis, Urmo Kohv

Piirivalve viimased ajateenijad andsid sõdurivande

Narva-Jõesuu piirivalve sissikompaniis toimus 23. oktoobril noorsõdurite vande andmine - ajalooline sündmus, sest seoses ümberkorraldustega piirivalves on need viimased. Sellest hoolimata ei tehtud noorsõdurite väljaõppele mingit allahindlust. Teenistust alustas 120 poissi, kuid rivvi jäi neid noorteaja lõpuks 118. Peale noorteaja lõpu ootab lõpetajaid eriala väljaõpe, mille kestel õpitakse tundma luuraja, tankitõrjuja, pioneer või kuulipilduri töö eripärsid. Lisaks sellele lähevad 30 poissi allohvitseride kursustele, kus neist saavad tulevased jaoulemad ja staabitöö abilised.

Sõdurieksam algas 16. oktoobril eksamituvustuse ning teoreetilise testiga. Testis oli vaja täita topograafia ülesandeid, teada taktikalisi tingimärke ning muudki.

Testile järgnes jooks 3,2km, seljas taktikavarustus, mida hindasid ajateenijad üheks raskemaks osaks sõdurieksamist, sest aega vahemaa

läbimiseks oli maksimumpunktide saamiseks 15 minutit. Kuna varem oli joostud sama vahemaa dressidega ning ajad jäid 15 minuti piirimaile, tundus püstitatud ülesanne olevat paljudele raske. Sellest hoolimata sai enamus hakkama.

18., 19. oktoobril oli sidetest ning paralleelselt sellega toimus takistusriba läbimine. Mõlemal päeval osalesid kaks rühma. Aega takistusriba jaoks oli viis minutit. Ajateenijad pidasid seda jooksu kõrval üheks ebameeldivamaks ülesandeks. Kuna sõjaväes tehakse seda mida vaja, mitte aga seda, mida tahetakse, pidid kõik testi sooritama. Ka siin olid hoolimata esialgsest ninakirtsutamist tulemused head ning läbikukkujaid väga vähe. Kui esmaspäeval oli kena ilm, siis teisipäeval "täiustas" rada pidev vihm. See pani enne kohustuslikku roomamist eesootavat mudast veeloikudega "kaunistatud" rada nähes nii mõnegi me-

hepoja kangemaid sõnu tarvitama. Roomamist ei saanud aga vahele jätta ning oma järjekorda ootavad võitlejad vaatasid süngelt mudeleid raja läbinud kaasvõitlejaid. Siiski olid sõdurid õhtul kasarmus relvade küljest pori pühkides rõõmsad, et katsumus läbi.

20. oktoober oli tervenisti sisustatud sõdurieksamiga. Seekord tuli läbida üheksa erinevat kontrollpunkti. Siin olid miini matmine, granaadiheitmine, üksikvõitleja liikumisviiside tundmine, maskeerimine, käitumine gaasirünnaku ajal, topograafia, miinivälja ületamine, meditsiin ja kaeviku puhastamine. Et tegu oli varemõpitud, näitasid saadud head hinded. Rada läbiti lahingpaarina, kuid mõnel pool oli vaja näidata ka individuaalseid oskusi. Ajateenijad ülesandeid raskesti ei pidanud. Kuna noorteaja lõpu saavad sõdurid vastavalt hinnete keskmisele ka märgid (kuld, hõbe ja roheline sõdurieksami märk), siis prooviti anda endast pa-

rim. Kuldmärgiühalejate hulka tõstis sellega kaasnev lisalinnaluba.

Kontrollijad - sissikompanii ohvitserid ja praktiliselt olnud kadetid hindasid rühmade taset ühtlaselt heaks. Üksikvõitlejate puhul paistsid erinevused paremini silma, oli näha, kui mõni mees oli pikalt olnud kas isolatooris või kasarmu-rezhiimil.

Sõdurieksami lõpuks oli kuldmärgi saanud 12, hõbemärgi 85 ja roheline märgi omanikke 15. Vigastuste ja haiguste tõttu teevad eksami hiljem järele 6 ajateenijat.

23. oktoobril toimus pidulik rivistus ning vande andmine. Seda said vaatama tulla ka vanemad ja tuttavad. Hoolimata vihmasest ilmast kulges üritus tõrgeteta ning mängis orkester, mis oleks ilma tõttu äärepealt esinemata jätnud. Peale paraadi said ajateenijad neljaks tunniks linnaloale, mida mõned nimetasid hiljem oma elu ilusaimaks neljaks tunniks.

Ott Aro

Hiiumaa piirivalvepiirkond

7. oktoobril sõitis Soela väinas madalikule Eesti kalalaev, mis piirivalve ja Tallinnast appikutud puksiiri ühisel jõul taas vabasse vette aidati.

Kell 5.43 sõitis Soela väinas Sõru all kaldast 400meetri kaugusel madalikule Eesti lipu all sõitev kalalaev Marika. Õnnetuse tagajärjel ei tekkinud sündmuskohal

Loksal päästeti lapsi

Harjumaal ja Lääne-Virumaal harjutati tegevust kriisiolukorras

23. septembril toimus Harjumaal ja Lääne-Virumaal operatiiv- ja jõustruktuuride ühine kriisireguleerimisalane õppus SÖLM 2004, mille eesmärgiks oli katsetada kahe maakonna kriisireguleerimismehhanismide töövalmidust, nende koostööd piiriüleste õnnetuste puhul ning erinevate ametkondade koostööd suurõnnetuse tagajärgede likvideerimisel.

Õppuse legendi kohaselt oli Harjumaal asuvat Loksa linna ja selle lähiumbrust tabanud tugev sügistorm, mis käivitas ulatusliku õnnetuste ahela. Õnnetuste tagajärgede likvideerimise kaasati hulgaliselt operatiivüksusi ja -tehnikat päästeasutustest, politseist, kiirabist, piirivalvest, kaitseliidust ning mitmetest teistest organitsatsioonidest.

Kannatanud õnnelikult autost väljas, tuli ka tee autorisust vabastada.

Beata Perens

madalikul

ohtu inimestele ega merereostust. Viieliikmelise meeskonnaga alusel ei täheldatud leket, samuti jäid töökorda laevamootor ja juhtimisüsteemid.

Esialgsel andmetel põhjustas madalikule sõidu laeva kapteni navigeerimisviga. Kalalaev oli suundumas püügile, aluse paakides asus kümme tonni kütust.

Sündmuskohale suundunud Sõru kordoni piirivalvekaater ja piirivalvelaev Kati proovisid tugevat tuult ja kõrget lainet tõrjuda alust omal jõul madalikult lahti tõmmata, kuid ebaõnnestunult, misjärel laeva omanikud

tellisid Tallinnast kohale puksiiri.

8. oktoobri pärastlõunal tõmbas puksiir Tasuja kalalaeva madalikult lahti. Marika korpuse ülevaatusel vigastusi ei avastatud ning saadetuna piirivalvelaevast Kati suundus alus omal jõul Veere sadamasse.

Kalalaev Marika on 26,5 meetrit pikk ja 2,51 meetrise süvisega ning ehitatud 1973. aastal Saksamaal. Laeva kodusadam on Tallinn.

Päästeoperatsiooni ajal puhus sündmuskohal edelatuul 8-13, puhanguiti kuni 16meetrit sekundis. Laine kõrgus oli 2-3 meetrit, nähtavus mõõdukas kuni hea.

Urmo Kohv

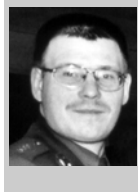
Loksa koolimaja põlengus viga saanud koolipoiss toimetatakse piirivalve lennusalga piloodi Raul Tammsalu ja pinnalt päästja Andres Johansonini hoole all kopterisse, sealt edasi haiglasse.

Tormi tõttu teele langenud puu põhjustas avarii ning päästjatel tuli autosolijad Zhiguli purunenud esiakna kaudu välja toimetada.

Mõned legendid

-Loodusõnnetusest puhkenud koolimaja tulekahju ja varing -30 koolilast klassiõhtul Hara sadama lähedal saarel, millelt paadid tormiga minema uhutud, vigasaanud lapsi 15, viis last hakkas ujuma sadamasse, neist neli jõudsid päralt alajahtunult, üks vajus vee alla. -Väljakutse liiklusavariile

Ago Tikk

Lepingu ja konventsiooni tähtsus Euroopa Liidu (EL) liikmesriikidele

Lepingu ja konventsioon, täidesaatvate otsused, määrused ning juhised ja paljud teised dokumendid, mis hiljem olid Schengeni *acquis* põhiosad, olid valitsustevaheliste meetmete väljundid, mis tähendab, et Ühenduse institutsioonid nende loomise protsessi polnud kaasatud. Alles 1997 aastal võeti Amsterdamis EL Nõukogu poolt vastu põhimõtteline otsus Schengeni *acquis* inkorporeerimiseks EL *acquis* lahutamatuks ühisosaks. See osa nendest Schengeni *acquis* dokumentidest, mis olid praktilised ja lähtusid reaalsest vajadusest ning nõuetest seda eriti välispiiridel rakendatavate kontrollimehhanismide range järgimise osas, võeti nüüd sisuliselt terviklikult üle EL *acquis*'se, milles varasemalt sisaldasid nimetatud küsimustes ainult üldised ja deklaratiivset iseloomu omavad dokumendid.

Minu hinnangu kohaselt võitsid seeläbi eelkõige EL liikmesriigid, sest tulenevalt automaatsele integreerimisele ilma ülemineku- ja eeltingimusteta olid nad nüüd võetud Schengeni riikide hulka ning kuna nende puhul

Välispiiride problemaatika ja Schengeni ruumi kujunemine Euroopa Liidu õigusruumis

ei näinud protokoll ette *acquis* tingimusteta täitmist, siis osutuski võimalikuks selline olukord, kus Taani, Ühend Kuningriigid ja Iirimaa olles samal ajal EL liikmesriigid ei rakenda Schengeni *acquis*'d, kuid samal ajal on nendel riikidel vastavalt eelpool nimetatud protokollile õigus liituda siis, kui nad sellist soovi peaksid avaldama.

Viidates protokollile ei ole kandidaatriikide puhul enam võimalik säilitada reservatsiooni Schengeni *acquis* täieliku või osalise mittetäitmise osas. Samuti ei ole kandidaatriikide puhul enam ka niinimetatud ülemineku- ja eeltingimuste, kus eelnevalt liitutakse ELga ning seejärel mõne aasta pärast Schengeni ruumiga.

Eesti riigipiiri valve täna ja vajalikud tegevused lähtuvalt Schengeni *acquis*'ga välispiiride valvele esitatavatest nõuetest

Eesti riigipiiri valve vastavus Euroopa Liidu välispiiride valve nõuetele

Kuna töö eesmärk ei olnud detailse ja sügava uurimise korraldamine välispiiri valve kõikides nüanssides, siis piirdun Schengeni *acquis*'ga Eesti piirivalvele sätestatud üldistele põhimõtetele ja tingimustele vastavuse analüüsi ja aruteluga toetudes põhiliselt

kahele antud valdkonda reguleerivale EL õigusaktile, milleks on Schengeni Lepingu Rakendamise Konventsioon ja Ühtne Käsiaraamat.

Eesti piiride valvet tuleb teostada tuginedes Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 61 ja 62 ning Schengeni Konventsiooni välispiiride valvet ja piirikontrolli käsitlevatele sätetele, seejuures järgides välispiiride valveks kehtestatud nõudeid ning rakendades vajalikke kompensatsioonimeetmeid isikute vaba liikumise tagamiseks üle sisepiiride. EL ühtse seisukoha alusel on määratletud kaks olulisemat kõrgetasemelist põhi-tingimust:

- kõik välispiire ületavad isikud kuuluvad süstemaatilisele kontrollile
- tagatud peab olema efektiivne valve piiripunktide vahelisel alal

Ülejäänud põhilised nõuded on sätestatud Konventsiooni 2. peatüki 2. alajaotuses ning Ühtses Käsiaraamatus. Alljärgnevalt püüan anda ülevaate Eesti piiri valve ja seal teostatava kontrolli vastavusest EL välispiiride valveks seatud tingimustele

Ühtne Käsiaraamat sätestab, et välispiiridel peavad kontrolli teostama piiripolitsei või vastavalt lepinguosaliste siseriikliku õigusega

Eesti-Läti piiril uus piirimärk nr 166-1

8. augustil paigaldasid piirivalve veteranide klubiliikmed Vastse-Roosa piiripunkti lähiste piiriribale piirimärgi nr 166-1, mille kohta väljastas Valga piirkonna ülem major Tõnu Reinup ka vastava tunnistuse. Peale higipisaraid valava Peeter Klauseni (keskel) tegid käe mullaseks ka Edgar Ääro, Vaino Kõva, Tõnu Reinup, Mati Rubin, Vello-Marcelli Tiido, Jüri Kreek, Endel Tirmaste, Rein Värk, Suune Põlm ja Arvo Reinsalu.

piiripolitsei ülesandeid täitma määratud ametnikud.

Eestis on selleks asutuseks vastavalt Piirivalveseaduse §2 piirivalveseaduse §15 lõike 4 alu-

sel antakse piirivalvele ka pädevus piiride valve ja piirikontrolli teostamiseks sätestades piirivalve põhi-ülesanded.

Järgneb

Keskmisest palgast piirivalves

2000	4927	kr/kuus
2001	5005	-/-
2002	5056	-/-
2003	5390	-/-
2004	5369	-/-

2004 on plaaniline arv, oodatav, tänu alakomplekteeritusele kujuneb 2003 aasta tasemel.

2004. aastal oli isikkoosseis 2678 inimest, keskmine palk 5367 kr/kuus, sh kaitsevälased ja avalikud teenistujad 5457 kr/kuus ja abipersonal 4087 kr/kuus.

Korteriraha kaitsevälastel 780 kr/kuus, toiduraha kaitsevälastel 1823 kr/kuus.

Palga kasv 2003...2004 moodustas 3,1%, 2005. aastal plaanitud 2544 inimest keskmise palgaga 6197 kr/kuus, kaitsevälastel ja avalikel teenistujatel 6364 kr/kuus, ehk 16% kasvuga, millest pool läheb seadusest tulenevalt aastametasude ja staazhitasude kasvaks.

Abipersonali hulk väheneb 60 inimese võrra ja see annab võimaluse tõsta abipersonali palga 4831 kr-le kuus.

Mõned palgatasemed täna:

Põhja PVP teenistusjaoskonna keskmine – 6883 kr/kuus, Muuga sadama piiripunkt keskmine – 5590 kr/kuus, Punamäe kordoni (idapiir) keskmine – 4310 kr/kuus.

Piirivalve ametikohtadest:

Kaadrikaitsevälaste ametikohtade komplekteeritus piirivalves: IDAPIIR (kolm piirivalvepiirkonda) ametikohti kokku 1124, neist täidetud ametikohti 728, vabu ametikohti 396.

KOKKU PIIRIVALVES ametikohti 3212, täidetud ametikohti 2090, vabu ametikohti 1122.

Piirivalves korraldatud küsitluse tulemused

1. juuli seisuga oli piirivalves lepingulises teenistuses 2088 kaadrikaitsevälast. Küsitlusele vastas neist 1221 so 58,48%.

Küsimus 1

Kui alates 1. jaanuarist.2008 muutub piirivalve käsuliinile (piirivalveteenistust käsitleva seaduse alusel, mittekaitsevälaste piirivalve auastmetega) tuginevaks sisejulgeolekut tagavaks organisatsiooniks, siis kas jääksite või lahkuskite piirivalvest?

Kokku soovis lahkuda 17,59% so üldistatult 2088st ~367 piirivalveametnikku.

Lahkuda soovisid: vanemohvitserid 37,04%, nooremohvitserid 27,00%, vanemallohvitserid 19,72%, nooremallohvitserid 15,76%,

reapiirivalvurid 11,39 %

Küsimus 2

Kui alates 1. jaanuarist.2008 muutub piirivalve politseiga võrdväärseks piiripolitseiks, siis...

Kokku soovis lahkuda piirivalvest 21,58% so üldistatult 2088st ~450 piirivalveametnikku.

Lahkuda soovisid: vanemohvitserid 66,67% nooremohvitserid 34,60% vanemallohvitserid 25,35% nooremallohvitserid 17,77% reapiirivalvurid 12,41%

Piirivalveameti personaliosakond ja finantsosakond

Alvar Vallau ja Riho Breivel piirkondade ühendamise algus lk 1

personalijaoskonna ülem ltn Eva Mitt, logistikajaoskonna ülem ltn Ahti Laansoo, infojaoskonna ülem ltn Peeter Tammetalu. Loodavasse Lääne piirkonda on planeeritud kolm rajooni. Eripära on niipalju, et Saaremaale eraldi rajoonistaapi ei tule, kuna seal saab asuma piirkonna staap. Kohaliku rajooni allüksuste vahelist koostööd hakkab korraldama teenistusjaoskonna ülem. Hiiumaa rajooniülemaks jääb kpt Veigo Klee ja Pärnu rajooni ülemaks kpt Margus Toomsalu.

Uue Lääne piirkonna koosseisu püüan komplekteerida praeguste kolme piirkonna piirivalvuritega. Aega on jäänud vähe. Novembris tuleb inimestele anda kirjalikud teatised, milles kirjas, et toimub selline reform ja et teie tulevane töökoht on järgnev. Palju on selliseid, kes lähevad ära, sest nad ei ole nõus kolima teise paikkonda. Neil ei ole ka kuhugi kolida, sest elamufond puudub. Finantsistide leidmine on üsna valus tee-

ma, sest Pärnust ja Hiiumaalt ei ole ükski raamatupidaja nõus Saaremaale kolima.

Infojaoskonnas on olemas neli, kuid vajatakse seitset inimest. Personalijaoskonda on inimesi vaja, samuti logistikaspetsialiste. Koosseisude komplekteerimisel tuleb tõsine dialoog.

Saaremaa staabihoone vajab väljaehitamiseks täiendavat finantseeringut. Teenistusruume on praegu ebapiisavalt, need on väikesed, remontimata, kulunud. Teisel korrusel on vaja välja ehitada üks tiib, hoone vajab soojustamist ja ventilatsiooni, merevalvekeskus ja Kuressaare kordon ootavad välja ehitamist.

Kas oli mõttekas luua piirkonna keskus Saaremaale?

Tegemist on juhtkonna otsusega ja seda ei ole rohkem mõtet arutada. Nüüd on vaja teha kõik, et asutus hakkaks tööle. Olen optimist ja minu ümber on meeskond

“KANGEID SAARLAST”, ma olen kindel, et me saame hakkama.

Lääne piirkond käivitub juba 1. jaanuarist. Mõisaküla ja Lilli kordonid liidetakse Valga piirkonnaga. Praeguse Pärnu piirivalvepiirkonna koosseisust jäävad Lääne piirkonnale Ikla ja Pärnu kordonid. Tuksi kordon liidetakse omakorda Põhja piirkonnaga. Kuna mereala loetakse ka tulevikus Euroopa Liidu välispiiriks, siis selle koha pealt valve tähtsus ei vähene. Pigem suureneb, sest laevaliiklus on tihtinud. Seega on ka merepiirile vaja inimesi, kordonid on alakomplekteeritud, vaid pool koosseisust olemas.

Ida-Viru ja Peipsi piirkondade ühendamise räägib piirivalveameti logistikaülem Riho Breivel:

Ida-Viru piirkonnas toimuv sisuline muutus on see, et tõenäoliselt tekib Peipsi piirkonna asemele rajoon, mis liidetakse Ida-Viru piiri-

valvepiirkonnaga ja Peipsi rajooni staap hakkab esialgsete kavade kohaselt asuma Mustvees. Lääne piirkond võiks olla Ida-Virule praktiliselt rajoonstruktuuri analoog. Kuid kuidas rajoon, Peipsi rajoon, hakkab alluma otse piirkonna juhtkonnale, ma arvan, et siin on veel mõtlemist. Läheb põrgukiireks, sest järgmisel aastal peaks muudatused olema toimunud ka Ida-Viru piirkonnas. Ida-Viru, Peipsi piirkondade liitmine on lihtsam, sest seal on kõik lihtne ja loogiline - Peipsi piirkonna staabi funktsioon läheb lihtsalt Ida-Viru staabile üle. Hetkel tegeleme Peipsi rajooni funktsioonide ja koosseisude määratlemisega. Roland Peets on optimist, ütleb, et saab hakkama.

Kagu ja Ida-Viru piirkondadevaheliseks piiriks jääb Emajõgi.

Piirkondadevahelised piirid tuleks kohe ja ühekorraga ära korrigeerida, muidu jäämegi seda jupikaupa tegema. Kagu piirkonna Murati piiripunkt ja Pärnu piirkon-

na Lilli, Jäärja ning Mõisaküla piiripunktid lähevad Valga alla. Mehikoorma kordon peaks minema Kagule.

Küsimusele miks Kagu piirkonna piirivalvurid lähevad tööle autojuhtideks vastab Riho Breivel, et tegemist on üksikute juhtumitega. Tahtmine võib olla taevariik, kuid tegelikkus teine. Ja lisab: Inimene on prioriteet, ega muud ei ole. Kordonite ja transpordiga on nii nagu on. Schengenist, Pharest saame raha - kõik toimib. Kuid on vajalik, et inimesed oleksid teotahetlised, et nad ei mõtleks: Mis minust saab? Kas mind tahetakse?

Puud metsas kisuivad ka riideid, vahel kukud lausa auku - ei ole nii, et lähed aga vile suus! Lihtsameelne oleks mõelda, et me oleme organisatsioon, mida keegi ei takista, millel pole probleeme!

Tiiu Leis

SPORT SPORT SPORT

Rein Horn on ainsa eestlasena lasknud võistlustel 600-st 600 silma!

Üleliiduline meister

Järgmisel aastal tuli Rein NSV Liidu meistriks. See võit oli talle täielik šokk, sest esikohta oodati Mati Jõgilt, kes tuli hoopis hõbemedalile.

Eestis ei leidunud tollal kedagi, kes oleks isegi julgenud väita, et Rein Horn tuleb esimese kümne sekka. Esikohta ei reetnud ka ükski Reinu varasem treening enne võistlust, vaid määravaks sai Reinu parim iseloomuomadus - ülimalt suur kohusetunne.

Kui Rein lennujaama jõudis, olid vastas Dünamo kesknõukogu esimees, teised kõrged spordiala juhtkonna liikmed ja Reinu pere. Tuli õnnitlusi ja telegramme - kõik kihast ümberringi. Koondised kogusid punkte ja paljud löikasid Reinu võidu pealt endale kasu. Sellele järgnesid suured vastuvõetud keskkomitees ja mujal, Reinu mainiti ja paluti esinema ning sõna võtma paljudele konverentsidele, koosolekutele ja koolidesse. Teda premeeriti 150 rublaga ja ta sai ka autoostu loa.

Võistlused jätkuvad

Pinget ja ärevust tekitasid veel NSV Liidu MV ja KV, mis

Koondises olid esindatud pea kõik liiduvabariigi rahvad - kaks ukrainlast, üks venelane, armeenlane, grusiinid jne. Dünamo koondis koosnes kolmest koosseisust, igas 33 sportlast. Kolmandasse koosseisu kuulusid juuniorid ja kehvemapoolsed sportlased.

Eestlase diskrimineerimist Rein laagrites ei tundnud, kuigi tema lapsepõlv möödus venelaste keskel.

Dünamo treeninglaagrid olid Reinu meelest võrdlemisi sisukad. Kolm päeva tehti põhitrenni ning üks päev tegeleti üldfüüsilisega ehk kergetõustikuga ning organiseeriti ka väikesemaid matku. Korraldati ekskursioone ning peeti tantsu- ja shashlõkiõhtuid. Treeningplaanis ei arvestatud milline nädalapäev on, kõik läks järjest 3-1, 3-1 jne.

Reinu jaoks on kõige raskem laskeasend püstine. Põlvas on ta lasknud harjutuses 3x40 50m siserekordi 1178 silma, täiskalibri 400st 400. Väikepüssi 600-st võimalikust 600.

Ka põlvelt on Rein hästi lasknud - väikepüss 40 lasku 398. Lamades ja põlvelt lastes on

Rahvaste Spartakiadi võitja pidulik vastuvõtt Tallinna Lennujaamas 1975. aastal. Keskel seisab tuntud laskur Mati Jõgi, kes saavutas samal võistlusel II koha.

toimusid spordiühingute vahel. Nendel võistlustel käis väga äge rebimine Dünamo ja relvajõudude vahel, sest ühingud olid vaenujalul. Rein pandi Dünamo esimesse koondisse, mis oli tollal põhikoondis ja see tegi võistlusest osavõtu talle tõeliselt raskeks. Seal oleks läbikukkumine tähendanud terve võistkonna häbistamist. Medalist ilma jäämine aga suure rahasumma kaotust.

Reinu meelest tema tulemused alati head, kuid püstiasend on tõeline komistuskivi. Miks? - sellele ei ole Rein veel vastust leidnud.

Suurmeister mäletab, kuidas ta ühel võistlusel lasi püsti esimese seeria 98, teise 88, kolmanda 98, neljanda 88. Sellest tulenevalt ei ole ka Reinu õhkrelva tulemused väga kõrged olnud.

Järgneb
Tõnu Lauter

Janek Lauter Euroopa meister orienteerumises

30.septembrist 3. oktoobrini toimusid Läti Vabariigis Cesise lähedal Brantis Euroopa meistrivõistlused laskeorienteerumises.

Eestit ning meie klubi esindasid Tõnu ja Janek Lauter. Janek võistles M20 vanuseklassis

nii sprindis kui tavarajal ning tuli kahekordseks Euroopa meistriks. Eesti teatevõistkonda kuulusid Tõnu Lauter, Armo Hiie ning Tõnu Tänav, üldarvestuses saavutati 12. koht, riikide arvestuses 6. koht.

Mati Jaeski

Piirivalveleht

Rahvusvaheline sõjaõigus

Okupatsiooniõigus ja okupeeritud territooriumi õiguslik seisund

Tavaliselt seostatakse okupatsiooni millegi paha ja ebameeldivaga, seda eriti juhul, kui on toimunud sõjaline agressioon ühe riigi poolt teise riigi vastu, millega kaasnevad kaotuse kiibedus, osaliselt laostunud majandus, kodanike õiguste piiramine, tsensuur, komandandi tund, normeeritud toiduained jne. Rahvusvahelisel tasandil on viimase kümne aastaga saavutatud hüppeline edasimine riikidevahelise koostöö alal rahu saavutamiseks. Kõlab mõneti sovjetlikult, kuid tõsi see on.

Ühena sellise tohutu edu saladuseks on kindlasti endisest ida-lääne vastuseisust ülesäämine. Viimase viie aastaga on toimunud konsolideerumine mitmete riikide vahel koostööks rahu nimel üle maailma, mille

eesmärgiks ei ole ainult tulevate konfliktide ennetamine, vaid ka juba olemasolevates pingekolletes ja sõjapiirkondades vaenupoolte lahutamine. Sellises olukorras on tihti tegemist rahule tagamise ja just nimelt rahule sundimise operatsioonidega, nagu see oli endise Jugoslaavia aladel. Ka selliste suuroperatsioonide ajal ja järel võib tekkida olukord, kus kehtestatakse sisuliselt okupatsioonivõim ja okupatsioonivalitsus ÜRO egüidi all.

Selline okupatsioonivalitsus peab näitama energilist haldus- ja suutlikustabilisatsioonijõudude poolt "vallutatud" territooriumil stabiilse elukorralduse taastamiseks. Sellistel juhtudel on sisuliselt tegemist olukorraga, kus okupatsioonivalitsus ei pruugigi olla nii halb ja nii paha.

95 doonori antud veri Narva-Jõesuu õppekeskusest võib päästa paljude elu

Narva-Jõesuu õppekeskuses oli 11. oktoobril doonoripäev, kus ajateenijad, teenistujad ja kaadriksõjaväelased aitasid abivajajaid vabatahtlikult verd loovutades.

Merle Juhkam Põhja-Eesti verekeskusest: "Doonori poolt loovutatud 450 ml verega on võimalik päästa mitu inimest. Kaasaegne meditsiin ei kasuta raviotstarbeks täisverd vaid sellest valmistatud verekomponente. Seega saavad ühe doonori poolt annetatud verest abi mitmed patsiendid. Verekomponente kasutatakse rasketel sünnitustel, operatsioonidel samuti põletuste, vere- ja maksahaiguste, vähktõve jpt haiguste raviks. Maailma tervishoiu organisatsiooni soovitusel on riigi vere-

varu tagatud, kui vähemalt 4-5% elanikkonnast on aktiivsed doonorid. Eestis on veredoonoreid hetkel vaid 2,6%. Samas aga suureneb haiglate igapäevane verevajadus kiiremini kui doonorite arv.

Kaks-kolm korda aastas olemas külastanud ka Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskust. 11. oktoobril toimunud doonoripäeval oli verd loovutada soovijaid taas rohkesti - 95 ja verd koguti sel päeval kokku 40,25liitrit. Meie hea koostööpartner on olnud ka Muraste piirivalvekoor."

Doonorlus on tuletatud ladinakeelsest sõnast *donare*, mis tähendab annetamist, heategevust, kinimist. Mõeldes teistele, mõtleme ka iseendale.

Vastupidi, oma seadusliku ja organiseeritud tegevusega hallataval territooriumil, saavutab ta kohaliku elanikkonna hulgas arvestatava lugupidamise.

Loomulikult on vajalik kohalike võimuorganite loomine ja hiljem võimu üleandmine neile, kuid see võib tihti võtta väga palju aega ning sellise võimu püsimises ei pruugi alati kindel olla.

Sellest kirjutisest ilmneb vajadus okupatsiooniõiguse osaliseks ajakohastamiseks. On mitmeid eluvaldkondi, mida ei ole okupatsiooniõiguses sõnaga mainitud. Tõenäoliselt on see ainult aja küsimus, millal rahvusvahelisel tasemel sünnib arutelu ja algab tõsine töö ka selles vallas.

Tarmo Ränisoo

Küsitledes ajateenijaid, jäi kõlama mõte, et vere andmine on heategevus abivajajatele ning kunagi võib käes olla ka päev, kui endal teiste verd vaja läheb. Ühtegi negatiivset arvamust doonoripäeva kohta ei olnud.

Kui kellelgi tekib küsimus, et miks just väeosas verd anda ning kas see mitte tarbetu propaganda ja segamine ei ole, siis selle vajalikkus avaldub ka selles, et paljud olid doonoriks esimest korda. Kui väeosas seda võimalust poleks avanenud, poleks nad arvatavasti ka doonorluse vastu iseseisvalt huvi tundnud.

Srs Ott Aro

Narva-Jõesuu ÕK kaplan

Apollo on Baltimaade ja Poola narkokoerte seas parim

20.-30. septembrini toimusid Palangas Leedu piirivalve II lahtised narkokoerte meistri-võistlused. Lisaks Leedu piirivalve võistkondadele olid võistlusele kutsutud külalisvõistkonnad Leedu politseist ning Läti, Eesti ja Poola piirivalvest.

Võistluskeskus asus Palangas, mis on kujunemas üheks atraktiivsemaks puhkerajooniks Leedu läänerannikul. Võisteldi neljal alal. Esimesel päeval toimus narkootikumide otsimine transpordivahenditest, milleks olid suured sõjaväe veoautod, millest kaks tuli igal võistlejal läbi otsida. Narkootikumid olid peidetud kõigile koertele otsimiseks samadesse kohtadesse - esiratta alla ja auto küljes asetsevasse remondikohvrise, autod olid kõigil muidugi erinevad.

Pealelõunal toimus narkootikumide otsimine hoonetest. Selleks tuli sõita endisesse pioneerilaagrisse, mille kaks hoonet tuli kümne minuti jooksul läbi kontrollida.

Teisel päeval tuli teenistuskoeral otsida narkootikumide pagasist, selleks olid legendikule laotatud kümme kasti, milles kahes peitus narkootikum. Samal päeval toimus ka kuulekusvõistlus. Eesti piirivalvet esindasid Peeter Karu teenistuskoeraga Turri ning Merle Rätsepp Apolloga.

Tihedas 26-võistluspaari konkurentsis saavutasime võistkondlikult VI koha ning individuaalselt tuli Merle Rätsepp kaheksandaks ja Peeter Karu viieteistkümnendaks. Eraldi peeti arvestust ka narkootikumide otsimises ja siin saavutas Merle Rätsepp koos Apolloga hinnatava esikoha. Parim narkokoer võistlusel!

Kuna tegemist oli esimese rahvusvahelise narkokoerte võistlusega, meie koerajuhtidele on nüüd tuleristsed saadud ja võrdlusmoment naabritega olemas. Tulemused lisasid kindlust, et oleme oma narkokoerte koolitamisega õigel teel.

Jüri Pajusoo

Apollo ja Merle Rätsepp ei ole parimad mitte ainult Eestis nagu eelmises Piirivalvelehes mainitud, vaid kaugemalgi.